

Ko smo že mislili, da v devetdesetih ne bo več filma, ki bi ves svet postavil v vrsto pred kinodvorano, se je aktiviral stari maček Paul Verhoeven in posnel film **Basic Instinct**, ki je povsod, kjer je igral, šokiral tiste pred platnom in razvnel tiste, ki so proti filmu protestirali zunaj kina. Kaj je torej nagnalo za par sto milijonov dolarjev ljudi gledat film, ki je po svojih karakteristikah erotični thriller, kakršnih so dandanes polne videoteke, film, ki ga ne pilotira niti Arnold Schwarzenegger niti Tom Cruise, in film, ki ne pripoveduje zgodbic iz Kristusove mladosti?

Gremo od začetka: **Basic Instinct** je torej thriller, žanrski izdelek, za katerega vemo, da ima svojo ciljno publiko in ravno zaradi tega ljudi ponavadi ne postavlja v vrste za vstopnice ter da je njegova formula že precej razdelana — celo do te mere, da gledalec na podlagi izkušenj že na začetku tovrstnega filma nasluti, če ne že ugame, morilca, motiv in žrtve, ki se bodo zvrstile na platnu do konca. Uganje je še dodatno olajšano, ker so morilci ponavadi psihotiki in neuravnovešene osebe, ki za svoje mesarjenje ne potrebujejo kakšnega globljega vzgiba. Usodna privlačnost filma **Basic Instinct** je v tem, da se teh dejstev zaveda in nam jih zrecitira že v prvih kadrih, češ glejte, vse smo vam pokazali, celo neuravnovešenega morilca, čigar motiv je znan še pred ogledom filma, in žrtev, za katero veste, da bo, ali pa ne bo preživela: potemtakem — uganite konec. In ko je konec tu, vaše logično razmišljanje odpove in spoznate, da še niste videli vseh thrillerjev in da ne veste, da je manjkalni morilec lahko tako kompleksno motiviran, da vas prisili film gledati dvakrat; pri drugem gledanju pa ugotovite, da so se vaše hipoteze in razlage, ki ste jih odnesli s prvega gledanja, sesule v prah in da ste vdrugo gledali popolnoma neznan film, ki pa tudi nosi naslov **Basic Instinct**.

Basic Instinct odigrata Michael Douglas, ki je že bil pokvarjeni policaj Nick v Scottovi *noir* klasiki **Black Rain**, in Sharon Stone, ki ni gledalcu in filmu nikoli pomenila kaj dosti (spomnite se le na klavstrofobijo z naslovom **Diary of a Hitman**, kjer se popolnoma nerazpoznavna pojavi za deset minut); kaj je potemtakem magnet za gledalca? Tisto, kar se dogaja med njima — telesno srečanje tretje vrste, ki je tako prepričljivo, da se boste vprašali, ali je to film ali pa gledate smrtonosno strast v živo, ki jo je posnel kakšen moralno vprašljiv »*peeping Tom*«. Prevelike zvezde si take strasti ne morejo

PRVINSKI NAGON BASIC INSTINCT

Režija:

Paul Verhoeven

Scenarij:

Joe Eszterhaz

Fotografija:

Jan De Bont

Glasba:

Jerry Goldsmith

Scenografija:

Terence Marsh

Montaža:

Frank J. Urioste

Kostumi:

Ellen Mirojinck

Igrajo:

Michael Douglas, Sharon Stone, Jean Tripplehorn,
George Dzundza, Denis Arndt, Leilani Sarelle

Producent:

Allan Marshall

Produkcija:

Carolco Pictures, Le Studio Canal +
ZDA, 1992

Distribucija v Sloveniji:

MLADINA - FILM

privoščiti — najprej zato, ker bi takoj pomislili, da ne gre zares, potem pa, pod predpostavko, da gre zares, da to niso tiste velike zvezde, ki jih poznate vi in film. Sharon Stone, osumljeni in potencialno smrtno nevarni objekt poželenja, utelešenje postaidsovske kataklizme, s pomočjo prvinskega nagona okoli prsta ovije Michaela Douglasa, *tough guya* in racionalnega *hard-boiled* detektiva, ter ga prepriča, da ji verjame, čeprav ji ni verjelo 240 milijonov gledalcev, ki predstavljajo ves svet. Kdo ima torej prav? Ves svet ali Michael Douglas? Če ima prav Douglas, bo zaradi tega preživel? Lahko prvinski nagon povzroči, da se moti ves svet in z njim nezlomljivi detektiv, ki mu nič ne morejo vsi negativci vseh filmov? Po tretjem gledanju filma boste že bliže odgovoru.

Basic Instinct je po vsem naštetem še vedno film, ki zakonitosti thrillerja poudari tako, da jih popolnoma izniči: ženska in prvinski nagon nista več sredstvo, ki opravičuje cilj detektivove kariere in karizme, ki se stopnjujeta s številom rešenih slučajev, temveč postaneta detektiv in njegov prvinski nagon sredstvo za doseg popolnega zločina, čigar triumf je z vsako zmoto večji. Kdo je pravzaprav žrtev in kdo morilec v filmu **Basic Instinct**? Je žrtev tisti, ki preživi, ali tisti, ki obleži v krvi brutalno preboden s špico za drobljenje ledu? Je morilec tisti, ki pod

bremenom dokazov obleži prerešetan s krogami nezmotljivega zakona, ali tisti, ki je nedolžen že zato, ker so namesto njegova v filmu nekoga ubili? Da, vprašanja, kot bi rekel Rutger Hauer v **Blade Runnerju** ... Neizogibno dejstvo pa je, da po filmu **Basic Instinct** nihče več ne bo nedolžen; ne žrtev, ne njen morilec, ne film in ne gledalec. In če je film **Gone With the Wind** končal in hkrati začel vse zgodbe tega sveta, potem je ravno **Prvinski nagon** tisto, kar je v sebi zaključilo in hkrati zaplodilo vse thrillerje. Kaj pa odgovori? Odgovori še vnaprej ostanejo vaša sladka obsesija.

MAX MODIC

CEREBRALNA SMRT ALI NOVI MOŽGANI?

Decembrska številka francoske filmske revije *Cahiers du cinéma* je v celoti posvečena novemu ameriškemu filmu. Med sogovorniki te številke se je tako na veliko presenečenje vseh borcev proti ameriškemu filmskemu imperializmu znašel tudi producent Joel

Silver, ki mu dolgujemo takšne hite, kot sta **Umri pokončno** in **Smrtonosno orožje**. Tudi njegov avtorski credo je dobesedno »ubijalski«: film mora v komercialni mreži prinesiti najmanj sto milijonov dolarjev! Zato niti ne preseneča, da se novinar *Cahiers*, v uvodu pogovora skoraj opravičuje, da si je sploh upal izbrati za sogovornika takšnega »morilca« avtorskega filma. Joel Silver mu na to očitno zadrego odgovarja z antologijsko vzporednico: »Mislim, da je hollywoodski sistem enakovreden avtorski politiki v Franciji. Že res, da gre za dve različni zadevi, toda potujete lahko z ladjo ... ali pa z letalom! V obeh primerih pridete na cilj, le pogoji potovanja so različni.«

Čemu ta ovinkasti uvod k nespornemu filmu meseca? Zato, ker je režiser Paul Verhoeven evropski avtor, ki se je na potovanje prek Atlantika sprva odpravil s starodavno ladjo: njegov ameriški debi **Flesh + Blood** (1985) je namreč postavljen v šestnajsto stoletje. Kaj kmalu nato je dobesedno poletel s filmom **Robocop** (1987), dokončno pa ga je v orbito uspeha raketiral film **Popolni spomin** (1990). Danes leti po Hollywoodu z nadzvočno hitrostjo in kot za šalo prebija magični zid stotih milijonov dolarjev. **Basic Instinct**

